

Tradice Otců

Z komentáře sv. Cyrila Alexandrijského, biskupa, k Janovu evangeliu

Náš Pán Ježíš Kristus ustanovil zajisté světu vůdce a učitele a rozdělovatele svých božských tajemství. A těm také hned přikazuje, aby svítili jako nebeská světla a osvěcovali nejen zemi židovskou, ale všechny země, co jich je pod sluncem, a všechny lidi obývající tento svět. Má tedy pravdu ten, který říká: *Nikdo si nemůže tu důstojnost vzít sám, nýbrž musí být povolán od Boha.* A tak před všemi ostatními povolal náš Pán Ježíš Kristus k nejskvělejšímu apoštolátu svoje učedníky.

Blahoslavení učedníci byli sloupy

a oporou pravdy. Právě o nich říká Pán, že je poslal, tak jako on sám byl poslán Otcem. Zároveň tím také ukazuje důstojnost apoštolátu a nesrovnatelnou slávu moci, která jim byla dána, a patrně též naznačuje cestu apoštolské služby.

Neboť jestliže považoval za nutné poslat své učedníky, jako Otec poslal jeho, jak by mohlo nebýt nezbytné, aby i jejich budoucí následovníci věděli, nač vlastně Otec syna poslal? A právě proto řekl, když nám vysvětloval mnohotvárnost svého poslání: *Nepřišel jsem povolati spravedlivé, ale hříšníky.* A jindy: *Sestoupil*

jsem z nebe, ne abych konal svou vůli, ale vůli toho, který mě poslal. Bůh přece neposlal svého syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen.

A tak když shrnul několika slovy zásady apoštolátu, říká, že je posílá tak, jak byl on sám poslán od Otce: aby si uvědomili naléhavou povinnost volat hříšníky k pokání i uzdravovat nemocné na těle i na duchu a při plnění svého poslání rozhodně nejtít za svou vůli, ale hledat vůli toho, který je poslal, a pokud jen lze, zachraňovat svým učedním svět. Jak velice o to všechno svatí apoštolové usilovali, nebude nesnadné zjistit: stačí číst Skutky apoštolů a listy svatého Pavla.

Kardinál Špidlík o synodě

Církev po II. Vatikánském koncilu usiluje spíše o „kolegialitu“

Slovo synoda má pěkný původ. Řecké *synodos* znamená společnou cestu. Hledají ji tedy ti, kdo se scházejí na synodách. Pro tento význam je pochopitelné, že se výraz ujal velmi brzy v církevních kruzích, vždyť je církev svátost jednoty. Ta jednota se ovšem může hledat na různém poli a různými prostředky. Některé církve jsou prostě „synodální“. Nemají jednu společnou hlavu a proto se všechna důležitá rozhodnutí musejí hledat jenom společným usnesením. Synoda tu má platnost místního koncilu. Jiné místní církve mají svého představitele v patriarchátu. Ale i ten má svou synodu, buď jako poradní sbor nebo i jakoby jakýsi parlament, jehož rozhodnutí musí i on respektovat. Římská církev má svou hlavu s právem jasně vyhrazeným. Jako svůj poradní sbor papež od dávná jmenoval své kardinály. Protože je hlava církve univerzální, svolává občas všeobecný světový koncil. Jeho svolání ovšem i z důvodů praktických nemůže být časté. Proto se od doby II. Vatikánského koncilu ujalo častější svolání méně početných synod. Ukázalo se, že je to velmi užité. Lidé, kteří dnes žijí v demokratické parlamentární struktuře, se ovšem hned ptají, na čem novém se synodální Otcové usnes-



Foto: Radio Vaticana — Jan Regnier

li. Ale církev po II. Vatikánském sněmu usiluje spíše o „kolegialitu“, intenzifikaci osobních přátelských styků, výměnu užitečných zkušeností. Proto právě bis-

kupové rádi na synodu přicházejí a jsou si vědomi, jak je užitečná jim samým a lidu poslou o tom poselství.

Kardinál Tomáš Špidlík SJ

ZPRÁVY

Eucharistická synoda – Řím, 2. – 22. října 2005

Zahájení

V neděli 2. října, na závěr eucharistického roku, byla zahájena generální synoda biskupů o eucharistii. Byla to jedenáctá generální synoda od roku 1965, kdy tuto instituci založil papež Pavel VI.; posílil tak prvek synodalita v Církvi. Hlavní cíle synody určil ještě papež Jan Pavel II.: šlo mu o to, aby synoda potvrdila víru, obnovila společenství pastýřů Církve a podpořila činnou lásku k bližnímu.

Synody se zúčastnilo 265 synodních Otců ze 118 národů – 50 z Afriky, 59 z Ameriky, 44 z Asie, 95 z Evropy a 8 z Oceánie: dále bylo přítomno 32 expertů a 27 auditorů. Svě zástupce vyslalo deset nekatolických církví.

Průběh

Největší část synody zaujaly vstupy jednotlivých biskupů. Díváme-li se zpět, vidíme několik základních linií. Především šlo o hlubší chápání eucharistie a obnovu eucharistické úcty. K tomuto hlubšímu chápání patří i obnova vazby mezi pokáním a eucharistií. Biskup Cristián Caro Cordero z chilského Puerta Monte navrhl, aby po roku eucharistie následoval „rok pokání“, který by posílil pouto mezi eucharistií a svátostí smíření. Někteří biskupové také navrhovali, aby byly určité dny (pátek) stanoveny jako dny bez eucharistie, kdy by se Církve měla soustředit právě na moment pokání.

Synodní Otcové vyzdvihovali eucharistii jako protiváhu sekularizace naší doby; arcibiskup Stanislaw Rylko, předseda papežské rady pro laiky, řekl, že spiritualita laiků musí být eucharistická: v eucharistii bije srdce nejen Církve, ale i světa.

Účastníci z některých zemí, např. biskup Tran Dinh Tu z vietnamského Fu Kuongu, líčili eucharistický charakter spirituality laiků v pozitivním světle: biskup Tu řekl, že ve Vietnamu je v neděli na mši svaté 80% katolíků a eucharistická úcta má pozitivní dopady – náboženský život roste.

Problémy, na něž eucharistický akcent naráží, jsou zhruba dvojího typu. Jednak sekularizace v těch zemích, kde se Církve těší svobodě (nejen Evropa a Amerika, ale též Asie), jednak – naopak – překážky vzniklé společenskou nebo politickou situací. Biskup Arnold Orowae z Papuy-Nové Guineje líčil, v jak vzdálených vesnicích žijí jeho věřící a jak malou příležitost k účasti na eu-

charistii mají. Na podobné podmínky si stěžoval i arcibiskup Anthony Sablan Apuron z pacifického Guamu a biskup Martinez ze Zimbabwe. Biskup Berhanejesus Demerew Souraphiel z etiopské Addis Abeby připomněl, že v řadě muslimských zemí nemají křesťané vůbec k nedělní eucharistii přístup: to se týká např. Eritrejců a Etiopanů pracujících v zahraničí: musejí si měnit jména na muslimská a jsou nuceně islamizováni – a to proto, že křesťanské země křesťany ze Třetího světa nepřijímají.

Na nedostatek kněží si stěžovala řada biskupů, např. Gabriel Jules Joseph Piroird z alžírského Constantinu. Také biskup Luigi Padovese z turecké Anatólie líčil, že např. v Pavlově Tarsu žijí jen tři řeholnice a kněží-poutníci, kteří chtějí celebrovat v kostele upraveném na muzeum, musejí mít zvláštní povolení; podobná situace je v Antiochii.

Důraz na posvátné

Biskupové mluvili o důrazu na sakrální charakter eucharistie: někteří zdůraznili, že je třeba slavit mši svatou důstojně a ptali se, zda mají seminaristé v liturgii dostatečnou formaci; to zdůraznil také prefekt kongregace pro katolické vzdělání Zenon Grocholewski. Hovořilo se i o úctě vyjádřené pokleknutím, jež na sekularizovaném Západě mizí. Kardinál Tauran, archivář Vatikánských tajných archivů, označil pokleknutí za křesťanské svědeckví. Při té příležitosti se zmínil o neblahé praxi, kdy jsou kostely ve všední dny zavřené a návštěva Nejsvětější svátosti je tak nemožná. „Svět bez adorace není jen nenáboženský – je i nelidský,“ řekl kardinál Tauran.

Mnozí účastníci se přimlouvali za obnovu eucharistické úcty: biskup Jacques Perrier z francouzského Tarbes a Lurd řekl, že taková adorace byla pro mladé francouzské katolíky při návštěvě Kolína objevem. Dodal, že víra bez eucharistické adorace je „individualistická a málo církevní“. Biskup José Guadalupe Martín Rábago z mexického Leónu upozornil, že v Mexiku je adorace velmi rozšířená, i noční adorace jsou živé. Každou noc se jich zúčastní 4 miliony lidí. Fu-kuongský biskup Tu řekl, že vietnamské farnosti budují adorační prostory mimo kostel a organizují každodenní několikahodinové adorace. Kardinál Ivan Dias z Bombaje vysvětlil, že eucharistická adorace je pro hinduisty a pro-

testanty cestou, jak se přiblížit k Církvi; v Indii se také šíří praxe noční adorace v rodinách. Zakladatel katolické komunity Šalom z Brazílie, Azevedi Filho, líčil, jak komunita v době tamního karnevalu adoruje před Sanctissimem a prosí za ohrožené mladé lidi. Tento zvyk způsobil řadu konverzí a návratů k náboženské praxi.

Bohoslužba slova

Zazněl také požadavek kvalitnějších homilií. Prefekt dikasteria, arcibiskup Levada, zdůraznil, že si homilie žádají náročnou přípravu; přitom současný stav vzdělání v katolické víře je i u praktikujících věřících naprosto nedostačující. Navrhl, aby synoda požádala o přípravu pastoračního programu pro kazatele, rozděleného podle tříletého lekcionáře: výklad čtení musí být vztažen k biblickému kontextu a ke katechismu Církve.

Aktuální otázky

Opakovaně padla také otázka přijímání těch, kdo se vědomě a veřejně stavějí proti učení Církve, např. politiků, kteří podporují umělé potraty.

Z území bývalého Sovětského svazu (Moskva, Kazachstán) zazněla kritika praxe přijímání na ruku; k tomu kardinál Arinze shrnul argumenty pro i proti a připomněl, že rozhodnutí je na biskupských konferencích.

V souvislosti s nedostatkem kněží se znovu vynořila otázka celibátu, i když biskupové východních církví upozorňovali, že ženatý klérus situaci neřeší. Podobně se mluvilo o možnosti přijímání pro rozvedené, civilně sezdané katolíky, ale důraz na nerozlučitelnost manželství zůstává prioritou.

ZÁVĚREČNÉ POSELSTVÍ

Jednota v mnohosti

V sobotu 22. října uveřejnil Vatikán poselství synodního shromáždění, schválené synodními Otcí. Shromáždění zdůraznilo „jednotu eucharistické víry v různosti ritů, kultur a pastoračních situací“; poděkovalo místním církvím za modlitby a výslovně připomnělo místní církve v Číně, odkud biskupové nesměli přijet. Vzpomnělo také na utrpení, jímž prochází velké části světa, i na křesťanské mučedníky, kteří „svou silou k přemáhání nenávisti láskou a násilí odpuštěním nacházejí právě v eucharistii“. Vyzvalo ke globální solidaritě a po-

ZPRÁVY

žádalo věřící, aby prosazovali přirozený zákon manželství a rodiny.

Poselství pokračuje připomínkou, že Církev si od svých počátků připomíná smrt a zmrtvýchvstání Páně týmiž slovy. „Věříme a učíme v nepřerušené tradici Církve, že Ježísova slova, jež při mši svaté vyslovuje kněz, ... způsobují to, co znamenají. Působí reálnou přítomnost zmrtvýchvstalého Krista (KKC 1366).“

Liturgická obnova

Poselství potvrzuje, že 2. Vatikánský koncil položil nezbytné základy autentické obnovy liturgie. „Odtud vyplývá úkol pěstovat její dobré plody a odstraňovat zlozvyky, jež se v praxi projevíly“. Zdůrazňuje posvátný charakter liturgie. Chválí východní tradici ježíšovské modlitby, eucharistického postu a hymnické chvály i západní tradici eucharistické spirituality.

Z kritických momentů dokument hovoří o krizi svátosti pokání, o nedostatku kněží (zde připomíná opomíjenou praxi duchovního svatého přijímání), o situaci civilně sezdaných rozvedených (zde klade důraz na jejich účast na modlitebním společenství Církve). Mluví o ztrátě smyslu pro posvátné, která vede k podcenění účasti na mši svaté, ale mnohdy ovlivňuje i způsob, jímž je mše svatá celebrována.

Svědectví víry

Poselství vyzývá všechny – biskupy, kněze, jáhny, mládež, rodiny, aby se stali svědky víry. Zvláště se zmiňuje o nemocných a trpících.

V ekumenických otázkách týkajících se eucharistie požaduje poselství „zdravou disciplínu“, která se vyhýbá předčasným gestům a brání zmatku.

Ve svém závěru poselství připomíná africké mučedníky, kteří – v době zákazu křesťanských bohoslužeb počátkem 4. století – obětovali životy proto, že se nechtěli odříci nedělní eucharistie (mučedníci z Abitene) a připomíná emauzké učedníky, kteří poznali Pána při lámání chleba.

Podle agentur VIS, Zenit a KATH.NET zpracovala Michaela Freiová

Vážení čtenáři,

opět děkujeme Vám všem, kteří jste zasláním finančního daru umožnili další vydání *RC Monitoru* a pomohli tak pokrýt režijní náklady spojené s jeho vydáváním.

S upřímným Pán Bůh zaplat'

redakce

Buttiglione: Ochrana života znamená ochranu duše Evropy

Ochranu rodiny a života označil italský ministr kultury Rocco Buttiglione na sympoziu „Evropská akce lékařů za život“ v Salzburgu koncem září za klíčová témata, u nichž jde o duši Evropy.

„Dělicí čára mezi 'křesťanským' a 'nekřesťanským' probíhá srdcem každého člověka,“ řekl Buttiglione. „V každé generaci je potřebná odvaha k angažovanosti za tato témata. Tato odvaha je potřebná i pro fungování demokracie. Dobrý demokrat nesmí být relativistou. Neexistují-li žádné trvalé hodnoty, kdo by potom brzdil mocné, nebo je zastavil?“

Buttiglione zdůraznil, že je omyl považovat relativismus za předpoklad tolerance: „Tolerance se posiluje, když spočívá na jasných hodnotách.“

Vloni se Buttiglione jako kandidát na člena Evropské komise sám stal obětí laicistické netolerantnosti, když na pohovoru v Evropském parlamentu neskryval svoje katolické přesvědčení.

Symposium Evropské lékařské akce zorganizovali lékaři spolu se salcburskou arcidiecézí a neslo se ve znamení dramatického vývoje demografické zimy v Evropě.

TK KBS

Beatifikace kardinála Newmana?

Povýšení Johna Henryho Newmana mezi blahoslavené se táhne už dlouhou dobu. 22. ledna 1991 byl pro své hrdinské ctosti prohlášen za „ctihodného“. Dosud ale chyběl zázrak, který by se stal na jeho přímluvu.

Časopis *Inside the Vatican* nyní hlásí, že postulátor procesu, oratorián Paul Chavasse z Birminghamu, sdělil, že možný zázrak byl už dokumentován: měl se odehrát v roce 2002 v Bostonu. Byl zde uzdraven jáhen s degenerativním onemocněním páteře poté, co se modlil za

přímluvu kardinála Newmana. Bostonský diecézní soud bude na kauze pracovat ještě asi do února.

John Henry Newman bývá nazýván „mistrem anglické spirituality“. Původně anglikánský kněz vstoupil do katolické církve roku 1845. Víra byla v jeho době ohrožena na jedné straně racionalismem, na druhé straně fideismem. V tomto světě se Newmanovi zdařila „mimořádná syntéza víry a rozumu“, jak píše Jan Pavel II. v encyklice *Fides et Ratio*.

KATH.NET

Média versus kostely

Literární noviny přinesly 10. října analýzu, která hodnotí vztah médií k otázce homosexuálních partnerství. Text konstatuje, že média tento institut aktivně prosazují, favorizují jeho přívržence a mají tendenci zesměšňovat zastávce opačného názoru.

Přesto se stanovisko křesťanů dosud ukazovalo jako fakticky silnější: „mediálně-partnerské vlnky se zatím spolehlivě třísťí o vrata kostelů a poslanecké lavice“.

Celý text lze nalézt na <http://www.literarninoviny.cz>.

Literární noviny

Kláštor so zameraním trvalej adorácie sviatosti oltárnej proti potratom na Slovensku

Banskobystrický diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž v Kláštore pod Znievom vysvätil kláštor so zameraním trvalej adorácie Sviatosti oltárnej proti potratom na Slovensku.

Rudolf Baláž, banskobystrický diecézny biskup: „Tam sa teda budú združovať ľudia, ktorí chcú vlastne aj svoj život natrvalo alebo aspoň na určité roky alebo mesiace zasvätiť tomu, že sa budú

tam obetovať v modlitbách a klaňaní sa Kristovi a vyprosovať milosť, zdravý rozum a citlivé srdce najmä matkám, ale aj mužom, aby nenútili svoje ženy do takého zverského činu, ako sa to dnes často stáva a teda, aby aj v národe bolo viac pokoja, lebo tam, kde sa vraždia nenarodené deti, to povedala matka Tereza, tam je každý národ vo vojnovom stave.“

TK KBS

ZPRÁVY

Afrika je ochotna se podělit o klérus

Kardinál Peter Kodwo Appiah Turkson, arcibiskup ghanského Cape Coast, vyjádřil ochotu podělit se o kněze se zeměmi, které trpí nedostatkem povolání.

Ghana už posílá kněze do Kanady, do USA, do Německa a Holandska. Chápe

to jako odměnu za misionáře, kteří evangelizovali Afriku.

Kulturní rozdíly mohou být samozřejmě problémem; v USA proto existuje speciální příprava pro zahraniční kněze, která je seznámí s místní kulturou.

Zenit

Obavy iráckých křesťanů z ústavy

Poté, co — jak se zdá — návrh ústavy prošel referendem, stoupají obavy církevních představitelů z islamizace Iráku.

Tyto obavy už předem sdělili někteří církevní představitelé presidentovi a premiérovi: obávají se nespravedlnosti vůči ne-muslimům. Nyní chaldejský po-

mocný biskup Andraos Abouna řekl, že se biskupové nejspíše obrátí na papeže se žádostí o intervenci.

Sporným bodem ústavy je článek 2.1(a): „Nesmí být schválen žádný zákon, který odporuje nesporným zákonům islámu“.

Zenit

Filipínská církev pomáhá chudým podnikat

Diecéze Tagum na filipinském Mindanau je úspěšná v programu mikropůjček rolníkům.

Osvědčily se jako nástroj proti chudobě, protože malé půjčky mohou lidem pomoci odstartovat podnikání v drobném; farnosti pořádají pro žadatele kur-

zy, které jim dodávají potřebné know-how.

Kromě Tagumu provozují program mikropůjček ještě další diecéze: jde o společnou akci biskupské konference a diecézních Charit.

Fides

Afrika: „Apoštolové Ježíšovi“

Kněží první africké kongregace „Apoštolové Ježíšovi“ jsou zaměřeni na pastorační a vzdělávání chudých. Ve východní a jižní Africe chodí od rodiny k rodině, učí evangelium, čtení a psaní. Jejich superior, P. Augustine Njuu, řekl při návštěvě Evropy, že potřebují světové společenství, které by se s nimi modlilo za

mír a podporovalo jejich snahy o solidní formaci mladých.

Kněží kongregace, založené v roce 1968, je 357. Působí v Keni, Ugandě, Etiopii, Džibuti, Jižní Africe a Súdánu. P. Njuu řekl, že v oblastech, kde jsou lidé vyčerpaní válkou, je Církev přesto živá.

ACN

Nepál: Maličká Církev plná nadšení

V Godavári, 15 km od Katmándú, otevřeli nepálští katolíci nové pastorační centrum.

Papežský nuncius Indie a Nepálu, arcibiskup Quintana, který ho inauguroval, řekl, že nepálská Církev je maličká, ale plná nadšení. Katolíci — duchovní i laici — se soustřeďují hlavně na vzdělávání.

Církev provozuje v Nepálu 23 škol: většina žáků nejsou křesťané. Pomáhá 35 000 uprchlíkům z Bhútánu; těm se věnují jezuité už od roku 1993.

Práce Církve je ztěžována boji mezi

vládními vojsky a maoistickými povstalci, v nichž zahynulo už 9000 lidí a 1000 bylo maoisty uneseno.

Katolíků v Nepálu je přitom pouze 6.000 z 23 milionů obyvatel. Misie tu byla ustavena v roce 1983.

Roku 1996 byla misie přeměněna na apoštolskou prefekturu se čtyřmi farnostmi.

Církev nemá zvláštní právní postavení, pro vládu je to jen nevládní organizace. Evangelizaci přitom omezují striktní zákony proti konverzím.

Fides

Dominikánka pomáhá mládeži znovu začít

Sestra June Wilkersonová OP z USA si při ošetřování nemocných dětí z okraje společnosti všimla, že nepotetovaná mládež nachází snáze nový životní start. Proto zahájila v Lékařském centru Svatého kříže na okraji Los Angeles program bezplatného odstraňování tetování pro děti.

Začátek projektu byl finančně náročný, protože bylo třeba získat prostředky na nákup drahých přístrojů.

Od roku 1998 prochází programem 315 dětí ročně: přes 40% se jich vrací zpátky do školy a dokončí ji, 50% najde nové zaměstnání.

KATH.NET

Církev ve světě narůstá — Evropa je výjimkou

Podle posledního vydání církevní statistické ročenky narostl počet katolíků o 0,3% (o 15 milionů) a tvoří nyní 17,23% světové populace (1085 miliard). Číslo vydala agentura Fides k letošnímu Světovému dnu misii.

Zatímco v Africe stoupl počet katolíků o 0,34%, v Amerikách o 0,17%, v Asii o 0,03% a v Oceánii o 0,37%, v Evropě klesl o 0,31%.

Celosvětový průměr 12 264 lidí na jednoho kněze se zvýšil o 156 osob, ale v Africe a v Asii poklesl. Počet katolíků na jednoho kněze, v celosvětovém průměru 2677, se zvýšil o 156.

Počet misijních stanic stoupl o více než 3000 - na 112 115.

Počet biskupů stoupl o 47, tedy na 4742, z toho významně v Evropě (o 23). Klesl ale počet diecézních biskupů (s výjimkou Afriky).

Kněží je ve světě 405 450: nejvíce jejich počet vzrostl v Africe (o 1145) a v Asii (o 1010). V Evropě naopak poklesl o 1897. Stálých jáhnů je 31 524 (nárůst o 1427).

Počet řeholnic ve světě klesl o 6663 — na 776 269: největší pokles zaznamenala opět Evropa, naopak v Asii a v Africe počet řeholnic stoupl.

Celosvětově stoupl počet laických misionářů (o 28 586 na 172 331): nejvíce jich působí v Americe. Katechetů je ve světě 2 847 673 — nárůst o 80 222: největší nárůst zaznamenaly Ameriky a Evropa.

Seminaristů je na celém světě 112 373, jejich počet mírně poklesl, vzrostl ale v Asii a v Oceánii.

Zenit

KOMENTÁŘE

Proč jsem proti eutanázii

Bezrestné zabíjení nevléčitelně nemocných? Na poslední chvíli ho zablokovali lidovci...

Ministerstvo spravedlnosti předložilo Poslanecké sněmovně návrh novely Trestního zákoníku, který obsahoval ustanovení umožňující faktickou bezrestnost eutanázie. Zabití pacienta ze soucitu a na jeho žádost by bylo možno potrestat odnětím svobody v rozpětí 0 až 6 let. Co to znamená? Praktickou bezrestnost eutanázie! Navíc bez řádné procesní kontroly, která je mimochodem v těch několika málo zemích, které eutanázii povolily, velmi přísná. Ústavní právní výbor navrhl toto ustanovení vypustit. Přesto nebylo vyhráno. Vypadalo to, že až další jednání a hlasování ve Sněmovně ukáží, jak celá záležitost dopadne. Ministerstvo nakonec problematický paragraf vypustilo. Proč? Lidovce poslanci jednoznačně řekli, že v opačném případě budou hlasovat proti celému vládnímu návrhu trestního zákoníku. A to unionistům ani sociálním demokratům za to nestálo.

Kultura smrti

Všude okolo nás vidíme stále sílící útoky proti životu. A to především v těch fázích, kdy je život nejbezbrannější a manipulovatelný — v počátcích lidské existence, u ještě nenarozeného člověka, a pak na konci života, u starých a nemocných lidí. Potraty a eutanázie jsou velkým nebezpečím současné doby.

Jako lékař si dovoluji krátké vysvětlení pojmu eutanázie. Eutanázie je definována jako jednání na žádost osoby, která trpí vážnou a nevléčitelnou nemocí, s úmyslem způsobit této osobě smrt. Od této definice se mírně odlišuje popis tzv. pomoci při sebevraždě, již se rozumí poskytnutí prostředků na žádost osoby s jejich pomocí si tato osoba způsobí smrt. Zvrácený princip aktivního jednání jednoho člověka, jehož konečným důsledkem je smrt jiného člověka, je ale u obou činností zachován.

Zastánci eutanázie argumentují ideály humanity. Chtějí prý pomoci od nesnesitelného utrpení nevléčitelně nemocným. Rádoby vědecky a lidsky chtějí zdůvodnit a ospravedlnit svoje chování. Marně — velmi zřetelně je za nimi cítit hledisko užitku, vnímání trpícího jako zbytečného, nevykonného, obtížného... Zastánci eutanázie se dokonce snaží dodat eutanázii punc dobrého a mravného konání. Nenechme se však mýlit! Jejich

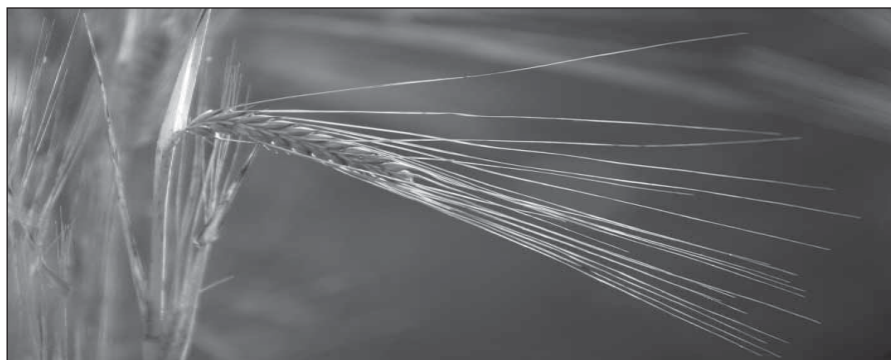


Foto: Mgr. Anton Frič

„odborné“ argumenty prohrávají jak na poli práva, tak na poli medicíny.

Nezabiješ!

Pomiňme ten nejdůležitější fakt, že eutanázie je jasným překročením Božího zákona, porušením 5. přikázání „Nezabiješ“. Z hlediska platného sekulárního práva je třeba upozornit na několik norem našeho právního řádu a mezinárodních smluv, jimiž jsme vázáni. Článek 6 Listiny základních práv a svobod, která je součástí našeho ústavního pořádku, ve svém odstavci 2 říká, že nikdo nesmí být zbaven života. Článek 2 Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod zakazuje jakékoli zbavení života, pokud se tak neděje v zákonem vymezených skutečnostech (např. nezbytná obrana). Existuje také speciální Charta lidských práv a důstojnosti nevléčitelně nemocných. Tato charta konstatuje: „Je nutno vidět, že přání zemřít vyjádřené nevléčitelně nemocným nebo umírajícím nemůže být nikdy právním zajištěním k výkonu aktivit vedoucích ke způsobení smrti.“ Je potěšitelné, že stejný názor má i Evropský soud pro lidská práva, který v dubnu 2002 ve sporu Pretty vs. Spojené království konstatoval povinnost státu chránit život a odmítl právo jedince na smrt či pomoc při spáchání sebevraždy.

Oni nechtějí zemřít

Také na poli medicíny nemají argumenty pro eutanázii šanci. Z medicínského hlediska je hlavním důvodem pro umožnění eutanázie údajně neřešitelné tělesné utrpení nemocného. Současná moderní medicína má však k dispozici téměř neomezené možnosti a prostředky k utišení bolesti. Jde jen o to je využívat. Bohužel, odborná literatura udává, že až

85 % lidí s bolestmi je nedostatečně léčeno. Dalším uváděným důvodem je pak utrpení duševní — deprese, kdy člověk prodělává krizi ze ztráty smyslu života a opuštěnosti. To je však způsobeno především selháním sociálních vazeb mezi rodinnými příslušníky, mezi pacientem a ošetřujícím personálem, přerušením vazeb vybudovaných v době zaměstnání atd. V této souvislosti se někdy hovoří o tzv. sociální smrti. Sociálním umíráním se označují stavy, kdy člověk sice fyzicky žije, ale je vyvázan z důležitých interpersonálních vztahů.

Pokud tedy pacient fyzicky trpí, je to s velkou pravděpodobností selhání medicíny. Pokud trpí duševně ze ztráty sociálních vazeb, pak je to selhání i širšího okolí. Ono volání po smrti je tak spíše vyjádřením protestu proti nedostatečné či chybné péči než skutečnou vůlí zemřít.

Já říkám „Ne“!

Zajímavé jsou také postoje společnosti k eutanázii. Výzkumy veřejného mínění uvádějí, že s eutanázií by souhlasilo 60 až 80 % respondentů. Ovšem ty samé výzkumy mezi těžce nemocnými lidmi ukazují, že těch, kteří by teoreticky byli ochotni požádat o eutanázii, je asi jen 20 %. To dokumentuje například i skutečnost, že výskyt sebevražd mezi onkologicky nemocnými pacienty v terminální předsmrtné fázi je výrazně nižší než mezi zdravou populací. Opět je zde jasně cítit již jednou zmiňovaná skutečnost: Na předčasné smrti starých a nemocných jedinců nemají ani tak zájem oni sami, jako spíše jejich okolí, zdravá a výkonná část společnosti. Ve světle všech těchto skutečností říkám eutanázii jasné NE!

MUDr. Josef Janeček
Autor je poslancem za KDU-ČSL.

KOMENTÁŘE

Děš' se snáší k zemi

Vláda schválila spornou koncepci rodinné politiky. Vracíme se do éry socialismu?

Když v Británii zakázali stovky let starý zvyk lovu na lišku, a k tomu navíc vláda uvolnila pravidla pro hazard, konzervativní deník *Times* to okomentoval slovy: „Děš' se snáší k zemi. Hon na lišky byl zakázán. Kasina se otevírají, kostely se zavírají.“ Těžko říct, co by *Times* napsal, kdyby musel komentovat nejnovější dění na české politické scéně. Konkrétně schválení vládní koncepce rodinné politiky. Spíše by se ovšem dalo říci koncepci protirodinné politiky. Není se ostatně co divit, když ji vypracovalo Škromachovo socialistické ministerstvo práce.

O co tady jde

V čem je tedy ona koncepce tak špatná? Například zde zcela chybí zmínka o podpoře manželství! Údajně na to v připomínkách upozorňoval alespoň Cyril Svoboda. Bohužel marně.

Naopak dosavadní podpora výchovy k manželství je v koncepci rozšířena v rámci ochrany svobod nesezdaných i o podporu výchovy k tzv. partnerství. Dle neformálních informací sdělených pracovníky ministerstva během připomínkového řízení se při tom v budoucnu počítá i s homosexuálními páry.

Naleznete tu i návrh na přípravu mohutné (a podle toho také drahé) mediální kampaně na podporu péče otců o malé děti. Že je to věcí rodiny, jak si rozdělí rodičovské role? Že již dnes mají pečující otcové stejné postavení jako pečující matky (mají např. možnost jít na rodičovskou dovolenou, střídát se s matkou atd.)? To podle vlády nestačí. Když to nejde po dobrém, půjde to pod tlakem. Ovšem zájem dítěte na mateřské péči v raném věku (stejně jako potřeba otce ve věku pubescentním) jako by se zcela vytratily.

Zasahováním do rozhodování rodiny o rozdělení rolí to však nekončí. Koncepce se snaží řešit také problém početných rodin nebo samozivitelů. Jak? Samozřejmě tím, že rodiče půjdou oba pracovat a o dítě se postarají hodné paní v jeslích či obdobných zařízeních. Dosavadní politika preference rodičovské domácí péče o děti do 3 let tak postupně bude nahrazena osvěd-

čenou metodou. Všichni si na ní dobře vzpomínáme z dob komunismu: děti do jeslí a ženy do práce. Rodina je přečí jen od toho, aby zplodila děti, o které se pak bude starat již pouze stát. Novinkou je to, že teď bude stát rozhodovat snad i o tom, kdo bude doma vynášet smetí.

Exploze úředníků

Jednotlivých opatření je v koncepci přes její délku našťestí velice málo. Většina spočívá pouze v návrhu na vypracování další koncepce, zprávy, studie nebo analýzy. Jediná koncepce tak povede k vytvoření dalších třiceti koncepcí, které povedou dohromady ke vzniku několika set koncepcí, na základě nichž úředníci napíší jiné akční plány. A tak pořád dokola. Alespoň bude proč přijímat na ministerstva nové a nové úředníky. Všichni se ovšem budou zabývat rodinou politikou.

Ta opatření, která výjimečně nesměřují ke zpracování jiných, lepších plánů, jsou až neuvěřitelně obecně naformulována. Naleznete tu fráze typu: zamysleme se nad daňovou podporou, budeme podporovat zaměstnanost mladých. Ovšem bez jakéhokoliv, byť jen náznakového rozvedení. Ptá se, proč ta nekonkrétnost? Důvod je jasný — bude proč psát další koncepci a vytvářet tak náplň činnosti úředníků.

Uškodí tedy koncepci nebo se rozplyne v úřednickém marasmu? Vzhledem k tomu, že jen stěží by bylo možno najít mezi ministerskými dokumenty méně konkrétní text, není třeba se bezprostředního nebezpečí ještě obávat. Na druhé straně není možné přehlédnout nebezpečné tendence směřující k zasahování státu do rodiny a k přebírání tradiční úlohy rodiny státem.

Existuje řešení

Co však v této situaci dělat? Předně je třeba upozornit, že vládní koncepce není jediným návrhem na komplexní řešení rodinné politiky. Daleko konkrétněji a vhodněji zpracovaný materiál prezentovalo ve stejný den, kdy vláda projednala svůj text, několik prarodinných organizací (Občan-



Foto: Ivan Majerčík

ský institut, Českomoravská asociace Klubů dvojčat a vícčrat, Centrum pro rodinu o.s., Hnutí Nové rodiny — Fokoláre, Hnutí Rodina, Společnost pro podporu rodiny, YMCA — Živá rodina). Text je založen na podpoře autonomie rodiny a odstranění jejího znevýhodnění oproti jiným formám života.

Konkrétní opatření směřují na podporu rodičovské péče o děti. Koncepce podporuje manželství a svobodu volby o formě skloubení rodiny a zaměstnání. Tato svoboda musí umožnit, aby rozhodnutí rodiče setrvat doma s dítětem v raném věku a rezignovat na výdělečnou činnost nebylo výrazně znevýhodněno oproti rozhodnutí pro výdělečně-profesní kariéru.

Nástroje jsou hledány v cestě daňových podpor (včetně záporné daně určené pro nízkopříjmové skupiny), zvýšení rodičovského příspěvku a v mnoha dalších konkrétně popsaných krocích s vyčíslenou finanční náročností.

Více odvahy

Když se vláda pokoušela propašovat v novém trestní zákoníku do praxe eutanázii, smetli to lidovečtí poslanci ze stolu. Nezbyvá než se ptát, proč alespoň trochu rozhodnosti neprojevili i lidovečtí ministři (a ministři za Unii Svobody, kteří se konečkonců považují za pravicové politiky). Místo toho hlasovali ve vládě jednotně pro přijetí sociálně-inženýrského dokumentu, který orientuje naší zemi kamsi směrem do minulosti.

Zdeňka Rybová

Autorka je viceprezidentkou Hnutí Pro život ČR a matkou tří dětí.

NÁZORY ČTENÁŘŮ

Děkujeme za vaše ohlasy. Těšíme se na vaše podněty, které můžete zasílat e-mailem na adresu redakce@claritatis.cz nebo na korespondenční adresu redakce uvedenou v tiráži. Čtenářské dopisy jsou redakčně kráceny a nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.

Stranická politika: Koho volit?

V *RC Monitoru* č. 15 a 16 byly uveřejněny dva výtečné články MUDr. Romana Jochy: „Stranická politika v ČR“ a Ing. Ludka Rychetníka: „Stranická politika v ČR. Jaká je rozumná strategie křesťanů?“

Ing. Rychetník klade důraz ve svém článku na řád, vědomí a dodržování objektivního morálního řádu jako nezbytné součásti obecného dobra.

Pokud hovořím v této úvaze o řádu, mám na mysli nejen řád morální, který je zvláště u nás opomíjen, ale i řád právní, který nutně doplňuje svými pravidly pravidla a mravní normy řádu morálního. Uvažujeme-li o tom, kterou politickou stranu volit, musíme se zamyslet ještě nad dalšími skutečnostmi. Prof. JUDr. Zdeněk Neubauer uvedl ve své *Státovědě a teorii politiky*, že obecně existují dva druhy politických stran, strany ideové a zájmové. Ideová strana je založena a nesena nějakou ideou, např. strana liberální, konzervativní, komunistická apod., naproti tomu strana zájmová je zaměřena na určitý účel a prospěch těch voličů, kteří se k ní hlásí, který strana ve své aktivitě podporuje, např. strana zemědělská, živnostenská apod. Nový vývoj politických stran vedl však k tomu, že docházelo k oslabení obou těchto státotvorných prvků, takže politická strana opustila jak svou ideovou náplň, tak i protežování zvláštních zájmů různých profesí a moderní politické strany prakticky slouží obecným zájmům svého voličstva bez ohledu na ideové zaměření. Strany nejsou již neseny dřívějšími idejemi a zájmy, tím se méně od sebe odlišují, ztrácejí však tím na stabilitě členstva, které přechází v politickém životě od jedné strany ke druhé, není trvale věrné „své“ straně. Domnívám se, že takovéto opuštění ideového základu politické strany vede ke lhovosti voličů a členů stran, kteří se obtížněji mohou orientovat o cílech strany, „své“ strany a libovolně svou příslušnost k jedné straně opouštějí. Inklinuje-li volič k nějaké ideji, kterou považuje za ze svého hlediska zásadní, nemá žádnou jistotu, že jeho postoj bude stranou respektován a podporován. Možná, že ztráta takovéto orientace a ideového zakotvení je na škodu politické stability.

Skutečností vždy bylo, že pravá kultu-

ra ve společnosti stála na náboženství jako na svém pilíři a kultura nebyla vůbec myslitelná bez takového podkladového prvku. Vlivem různých ideologií a „-ismů“ v minulých stoletích, zvláště vlivem nezdravého antiinstitucionálního, proti církevního osvícenského racionalismu, došlo k tomu, že náboženství bylo prohlášeno za věc čistě soukromou, bylo zcela odstraněno z kultury ve společnosti.

Vlivem některých filosofů minulých staletí opustila lidská společnost dřívější hodnotové systémy, přešla od religiozity a spirituality k teoretickému i praktickému materialismu, působením Nietzscheho k nihilismu, antimoralismu a ztrátě hodnot, působením Comteova omezeného a omezujícího pozitivismu k napáchání tolik zla ve filosofii, právu, morálce a soudnosti, působením přehnaného individualismu a liberalismu v 19. století k nynějšímu stavu duchovní a duševní krize křesťanství a myšlení. Kde je dnes ve společnosti respekt k řádu, k morálnímu a právnímu maximám, biblickým axiomatům, k vládě rozumu a ducha.

A tak při probírání politického spektra stran a při úvaze, koho má křesťan volit, zamysleme se nad nedostatky řádu, neideovosti politických stran, defektního stavu kultury a křesťanských hodnot, přihláňme k tomu, že i politické strany jsou výtvorem lidským, výtvorem chybného člověka a snad dospějeme k závěru, že jen jedna politická strana našeho vládního a parlamentního spektra se blíží ke splnění těch kritérií, která byla uvedena.

JUDr. Josef Plocek, Praha

K článku Františka Pergla „Rozpaky nad svatým Václavem“

Liberální, komunističtí, zednářští, protestantští a další historikové stále útočí na katolickou církev, zkreslují dějiny a katolické historikové, až na doc. Radomíra Malého, mlčí. Máme katolické teologické fakulty, na nich katedry historie, ale není o nich slechu. Když při projednávání uzákonění státního svátku na 28. září poslanci v Parlamentu sv. Václava hanobili, žádný historik, žádný biskup se neozval.

Selhání jednotlivců jsou vydávány za selhání církve. Protože katoličtí histori-

ci církev nehájí, anebo jim není dán prostor ani v katolickém tisku, není divu, že si pan Třeštík a jiní dovolují o ní psát cokoliv a po vzoru komunistických bachařů kopajících do mукlů, kteří se nemohli bránit, kopou do mrtvých, protože ví, že se jich nikdo nezastane.

Ateismus českého národa je především výsledkem lživého výkladu české historie a historie katolické církve. Dokud se nebudou vyvracet lži o církvi a historii českého národa, nebude situace lepší.

Kdyby se český národ dověděl, za co byl Hus odsouzen, praskl by husovský mýtus jako bublina. Stačí si položit otázku, za co budeme souzeni, a logicky myslícímu člověku je jasné, že učení o predestinaci je nesmysl a ta nejzrudivější hereze v dějinách církve.

O přeložení knih Vittoria Messoriho, ve kterých autor různé nepravdivé mýty o církvi uvádí na správnou míru, představitel církve nejeví zájem.

Domnívám jsem se, že *RC Monitor* bude publikovat články, které budou čtenáře pravdivě informovat o historii, ukazovat, že učení katolické církve není v rozporu s vědou a se zdravým rozumem, ale setkávám se spíš s články, které jen konstatují, co je špatné.

Ing. Vladislav Běhal, DrSc., Praha

Díky za petici

Díky všem, kdo iniciovali a podpořili petici proti zavedení potratové pilulky a pokusům na embryích. Že se pod ní sešly desítky tisíc podpisů, znovu ukazuje, že zavádění oněch nelidských praktik odporuje vůli velké části našich občanů.

Účinek takovéto akce však není jen v tlaku na zákonodárce, ale i ve vzájemném povzbuzení dobrých lidí. Ke sbírání podpisů se především musí najít dostatečné množství lidí ochotných ji k podepisování druhým předkládat. Těch musely být v tomto případě stovky, ne-li tisíce. A to těší dvojnásob.

Je vidět, že je mnoho těch, kteří nejen souhlasí s bojem za respektování lidského života, ale chtějí se na něm i aktivně podílet. Proto je jen dobře, že jim byla k tomu dána možnost.

Jak dál využívat ochotu a odhodlání tolika lidí? Zkusme se o své náměty a názory — třeba pomocí *RC Monitoru* — podílit.

Josef Románek, Praha

DOPORUČUJEME

KALENDÁŘ AKCÍ

Olomouc: Bioetická konference MSKA
V sobotu 5. listopadu se v Uměleckém centru UP koná od 9 do 13 hodin VI. Bioetická konference MSKA Olomouc na téma *Lékaři bez hranic – pomoc českých lékařů a zdravotníků v rozvojových zemích*. Hlavním referentem bude Prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc.

Brno: Kosovo a služba v armádě očima vojenského kaplana

Přednáška P. Mgr. Jindřicha Miroslava Jordánka, O.Praem. na téma *Kosovo a služba v armádě očima vojenského kaplana* se koná na Petrově 2 v úterý 8. listopadu od 16.30 hodin.

Jihlava: Kosovo a služba v armádě očima vojenského kaplana

Přednáška P. Mgr. Jindřicha Miroslava

va Jordánka, O.Praem. na téma *Kosovo a služba v armádě očima vojenského kaplana* se koná v sále svatojakubské farnosti ve středu 9. listopadu od 18.45 hodin.

Praha: 100 let zápasů

Historické sympozium *100 let zápasů* se uskuteční ve dnech 11. a 12. listopadu; začátek vždy v 9 hodin v prostorách barokního refektáře kláštera dominikánů. Přednášet budou Dominik Duka OP, Wolfram Hoyer OP, Aquinas Gabura OP, Helena Pavlincová, Jan Spiez OP, Damián Němec OP, Štěpán Filip OP, Hilár Štefurič OP, Viliam Dóci OP, Kenneth Gumbert OP a Pavel Konzbul. V rámci sympozia proběhne *prezentace filmu „Saving Grace“* o životě dominikánské provincie v době komunistické totality.

Hradec Králové: Vzdělávací seminář

V sobotu 12. listopadu pokračuje od 9 hodin v Novém Adalbertinu vzdělávací cyklus *Svatí – svědkové evangelia*. O sv. Tomáši Akvinském přednáší Mgr. Petr Dvořák, PhD., o svatých básnících středověku Prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc. a o pozapomenutých českých svatých Prof. PhDr. Jiří Sláma, CSc.

Veselí nad Moravou: Hospice

V pondělí 14. listopadu se v ZUŠ koná od 19 hodin přednáška MUDr. Marie Svatošové *Hospice a umění umírat*.

Prostějov: Marie Terezie a Koruna česká

V pátek 18. listopadu se na CM gymnáziu koná od 17.30 hodin přednáška PhDr. Jiřiny Štouračové *Panovnice Marie Terezie a její vztah k zemím Koruny české*.

Liturgická čtení

30. 10. Neděle	Mal 1,14b–2,2b.8–10, Žl 131, 1 Sol 2,7b–9.13, Mt 23,1–12 <i>31. neděle v mezidobí</i>		
31. 10. Pondělí	Řím 11,29–36, Žl 69, Lk 14,12–14 <i>sv. Wolfgang</i>	3. 11. Čtvrtek	Iz 58,6–11, Žl 145, Lk 10,25–37 <i>sv. Martin de Porres</i>
1. 11. Úterý	Zj 7,2–4.9–14, Žl 24, 1 Jan 3,1–3, Mt 5,1–12a <i>Slavnost všech svatých</i>	4. 11. Pátek	Řím 15,14–21, Žl 98, Lk 16,1–8 <i>sv. Karel Boromejský</i>
2. 11. Středa	Mdr 3,1–9, Žl 116, Řím 8,14–23, Mt 25,31–46 <i>Vzpomínka na všechny věrné zemřelé</i>	5. 11. Sobota	Řím 16,3–9.16.22–27, Žl 145, Lk 16,9–15 <i>sv. Gerald</i>

6. 11. Neděle	Mdr 6,12–16, Žl 63, 1 Sol 4,13–18, Mt 25,1–13 <i>32. neděle v mezidobí</i>		
7. 11. Pondělí	Sir 44,1–15, Žl 44, Mk 10,28–30 <i>sv. Vilibord</i>	10. 11. Čtvrtek	Mdr 7,22–8,1, Žl 119, Lk 17,20–25 <i>sv. Lev Veliký</i>
8. 11. Úterý	Zj 21,1–5a.6b–7, Žl 122, Jan 17,15–21.24–26 <i>sv. Godfrid</i>	11. 11. Pátek	Mdr 13,1–9, Žl 19, Lk 17,26–37 <i>sv. Martin</i>
9. 11. Středa	Ez 47,1–2.8–9.12, Žl 46, Jan 2,13–22 <i>Posvěcení Lateránské baziliky</i>	12. 11. Sobota	Mdr 18,14–16; 19,6–9, Žl 105, Lk 18,1–8 <i>sv. Josafat Kuncewicz</i>

RC MONITOR – zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis jako projekt pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Korespondenční adresa redakce: Res Claritatis, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 5 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.